

DİJİTAL OKURYAZARLIK

İNTERNET TEKNOLOJİLERİ

ÖĞR.GÖR. MEHMET YILDIZ

İçindekiler

A collection of small squares in various colors (cyan, pink, orange) arranged in a scattered pattern in the top right corner of the slide.

- İNTERNET'İN TEMEL KAVRAMLARI
 - İNTERNET'İN GELİŞİM SÜRECİ
 - WEB TARAYICILARI
 - ARAMA MOTORLARI
 - E-DEVLET
-
- A small cluster of squares in cyan and orange colors located in the bottom left corner of the slide.

İnternet

International Network (Uluslararası bilgisayar ağı) kelimelerinin ilk hecelerinden türeyen İNTERNET, birçok bilgisayar sisteminin birbirine bağlı olduğu, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır.

İnternet

Bu iletişim ağında bilgisayarlar birbirlerine fiziksel olarak (kablolar, uydu bağlantıları, telsiz bağlantı vb) bağlıdır ve geliştirilen bazı özel protokollerle (TCP/IP) birbirine bağlı bilgisayarlar arasında bilgi paylaşımına dayalı birçok işler yapılabilir (dosya alma/ gönderme, sohbet vb gibi)

İnternet

İlk olarak 1969 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde Savunma Bakanlığında kullanılmış, 1993 yılında ise Türkiye'de kullanılmıştır.

İnternet

Amerika Birleşik Devletleri'nde Savunma Bakanlığına bağlı **DARPA** (Defence Advanced Research Project Agency) tarafından savaş bilgileri alışverişi amacıyla birkaç üniversite arasında **ARPANET** (Advanced Research Project Agency) Network bilgisayar ağı kurulmuştur. İlerleyen zaman içerisinde bu ağ üniversite, ticarî, araştırma ve resmî kurumların katılımı ile büyük çapta gelişmiştir.

İnternet

İlk bağlantının az önce ifade ettiğim gibi 1993 yılında kurulduğu Türkiye'de, ilk olarak ODTÜ'den gerçekleştirilmiştir. 64kbit/san hızında olan bu hat, çok uzun bir süre, tüm ülkenin tek çıkışı olmuş tüm Türkiye'de (öncelikle akademik ortamlarda) yaygınlaştırılmaya çalışılmıştır. Ege Üniv' den olan bağlantı ise, 1994 başlarında, 64kbit/san. hızı ile gerçekleştirilmiştir. Ardından sırayla, Bilkent Üniv (1995Ekim), Boğaziçi Üniv (1995 Kasım) ve İTÜ (1996 Şubat) bağlantıları gerçekleşmiştir.

Bazı İnternet Terimleri

HTML (Hypertext Markup Language kelimelerinin kısaltılmasından oluşan HTML, Zengin Metin İşaretleme Dili anlamına gelmektedir. Bu dil Web'te belgelerin linklerle birbirlerine nasıl bağlanacaklarını, belge içindeki metin ve resimlerin nasıl yerleşeceklerini belirleyen kod parçalarından oluşan bir sistemdir.

İnternet üzerinde web sayfası oluşturmak için kullanılan bir betik dildir.

Bazı İnternet Terimleri

WWW (World Wide Web): Bilgisayarların birbiriyle iletişim kurabildiği, görüntü, ses, veri paylaşımının yapılabildiği global bir ağıdır. Bu ağa üye olan milyonlarca bilgisayar web sayfalarını düzenleyip belli bir web sunucusu üzerinde yayınlıyor. Her bir sitenin kendine ait www... ile başlayan bir web adresi vardır. Bu web adreslerini görüntülememize yarayan çeşitli yazılımlar vardır. Bunlara web tarayıcı (Browser) denir.

Bazı İnternet Terimleri

HTTP (Hypertext Transfer Protocol, Türkçe Hipermetin Aktarma İletişim Kuralı) : Web sitelerinin bulunduğu **sunucu bilgisayar** ile **kullanıcı bilgisayarları arasında bilgilerin nasıl aktarılacağına dair kurallar ve yöntemleri düzenleyen hiper metin transfer protokolüdür.**

The diagram illustrates the components of the URL `https://www.sakarya.edu.tr/iletisim`. It features three labels at the top: **http protokolü** (http protocol), **alan adı** (domain name), and **dosya yolu** (file path). Brackets connect these labels to their respective parts of the URL: `https` is under **http protokolü**, `www.sakarya.edu.tr` is under **alan adı**, and `/iletisim` is under **dosya yolu**. Additionally, a fourth label, **sunucu adı** (server name), is positioned below the domain part, with a bracket indicating it applies to the entire `www.sakarya.edu.tr` segment.

http protokolü **alan adı** **dosya yolu**

`https://www.sakarya.edu.tr/iletisim`

sunucu adı

Bazı İnternet Terimleri

URL

DNS

2G-3G-5G

EDGE

GPRS

IP

Bazı İnternet Terimleri

URL: bir web sitesine erişmek için yazdığınız Web adresidir. Örneğin, www.sakarya.edu.tr URL'si sizi Sakarya Üniversitesi web sayfasına götürür.

IP: İnternette her bir URL'nin de bir IP adresi vardır. Internet Protocol kelimelerinin kısaltmasından oluşan IP'yi İnternet'e doğrudan bağlı her bilgisayarın sahip olduğu kimlik numarası olarak tanımlamak mümkündür.

Bazı İnternet Terimleri

DNS: Milyarlarca IP adresi arasından, istediğiniz adresi bulup yazması hiç de kolay değildir. Burada DNS devreye girer. Domain Name System kelimelerinin kısaltmasından oluşan DNS alan adı sistemi anlamına gelmektedir. DNS sistemi İnternet uzayını bölümlemeye, bölümleri adlandırmaya ve bölümler arası iletişimi sağlamaya yarayan bir sistemdir. DNS yardımıyla IP numaraları yerine, daha kolay hatırlayabileceğimiz anadolu.edu.tr gibi anlamlı sözcük grupları oluşturulur. Bu sözcük gruplarıyla yazılan URL'ler de Web sitelerine daha kolay erişmemizi sağlar.

Bazı İnternet Terimleri

GPRS: GPRS ise, paket temelli mobil iletişim servsidir. GPRS teknolojisi, kullanıcıya bağlantı süresine göre değil, veri alışveriş miktarına göre ücretlendirme olanağı sağlar. Böylece kullanıcılar her zaman İnternet'e bağlı kalabilir ancak alıp gönderdikleri veri miktarı kadar ödeme yaparlar.

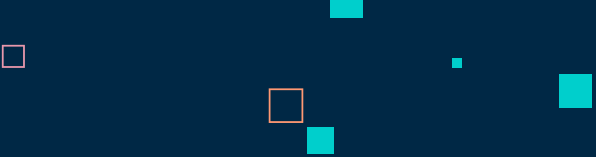
Bazı İnternet Terimleri

EDGE: GPRS'ten sonraki aşama olan EDGE (Enhanced Data Rate for GSM Evolution), veri aktarım hızını arttırmıştır. Kullanıcıların çoklu ortam uygulamalarını kullanmalarına 3G kadar hızlı olmasa da izin vermektedir.

3G: Kablolu bağlantının olmadığı yerlerde yüksek hızlı İnternet erişimini sağlayan 3G, uzak noktalardan görüntü taşıma, bilgileri depolama, paylaşma ve sürekli çevrim içi görüntülü iletişim sağlanmasını olanaklı kılar.

Web Tarayıcıları

İnternet tarayıcı, ağ tarayıcı ya da sadece tarayıcı olarak da bilinen Web tarayıcıları, **İnternet'te sunucu bilgisayar üzerinde bulunan Web sitelerine ulaşmamızı sağlayan yazılımlardır.** Diğer bir ifadeyle Web tarayıcı, WWW üzerindeki bir HTML sayfasına HTTP protokolüyle ulaşmamızı sağlayan yazılımdır.

Web tarayıcıları İnternet erişimi için en yaygın kullandığımız yazılımlardan biridir. Bir Web tarayıcı; ses, metin, resim ve videoları açabilir, bu çoklu ortamları kaydedebilir veya paylaşabilir. Web tarayıcıları; İnternet bağlantı seçeneklerini belirlememizi, kullanım amaçlarımıza uygun olarak ayarlamamızı, sık kullanılanlar listesi oluşturmamızı, çıktı almamızı, geçmiş listesine ulaşmamızı, linklerle sayfa ve sitelerde dolaşmamızı, çalışan sayfalarda nesneleri bulmamızı, e-posta hesaplarımıza erişmemizi, e-posta atmamızı ve gelen e-postaları okumamızı sağlarlar.

Web Tarayıcıları

Mozilla Firefox

Windows Edge

Google Chrome

Safari

Arama Motorları

Arama motoru İnternet'te bulunan içeriklere ulaşmamızı sağlayan, web robotu, arama indeksi ve kullanıcı arabiriminden oluşan bir mekanizmadır.

Arama motorlarında daha detaylı aramalar yapabilmek ve amacınıza uygun sonuçlara ulaşmak için bazı özel karakterleri ve kelimeleri kullanabilirsiniz. Örneğin;

- -
- +
- *
- «»
- AND veya &
- Not
- Or

Arama Motorları

Bir kelimenin veya sitenin önüne tire (-) eklediğinizde o kelimeyi veya siteyi içeren sonuçlar hariç tutulur. Örneğin Açıköğretim -forum biçiminde sorgulama yaptığımızda içinde forum kelimesi geçen siteler hariç tutularak sonuçlar listelenecektir.

- Bir kelimenin veya sitenin önüne tire (+) eklediğinizde o kelimeyi veya siteyi içeren sonuçlar dâhil edilir. Örneğin Açıköğretim+Anadolu biçiminde sorgulama yaptığımızda içinde her iki kelimenin de geçtiği siteler listelenir.

Arama Motorları

- Bir kelimeyi veya kelime öbeğini tırnak içinde (") yazdığınızda, sonuçlarda yalnızca aynı kelimeyi aynı sırada, tırnak içinde verildiği gibi içeren sayfalar sıralanır. Bu yöntemi yalnızca tam olarak bir kelimeyi veya kelime öbeğini aradığınızda kullanmanız gerekir. Örnek: "Sakarya Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği"
- Bilinmeyen terimler için bir yer tutucu olarak yıldız işareti (*) ekleyebilirsiniz. Kelime öbeklerinin varyasyonlarını bulmak veya bir kelime öbeğinin ortasındaki kelimeleri hatırlamak için tırnak işaretleriyle kullanabilirsiniz. Örnek: Anadolu * AÖF * Eskişehir

Arama Motorları

- **AND veya &** ile tüm terimleri veya tümcecikleri içeren web sayfalarını bulabilirsiniz.
- **NOT veya -** ile bir terim veya tümceciği içeren web sayfalarını dışlayabilirsiniz.
- **OR veya |** ile terimlerden veya sözcük gruplarından herhangi birini içeren web sayfalarını bulabilirsiniz.

Çeşitli arama motorları

Bing

Yandex

Yahoo

Mynet

E-DEVLET

Türkiye’de e-Devlet Kapısı, kamu bilgi bankası işleviyle birlikte vatandaşların Internet üzerinden sunulan kamu hizmetlerinden tek noktadan ve güvenli bir şekilde faydalanabilmeleri amacıyla kurulmuştur. e-Devlet Kapısı sistemine entegrasyonu tamamlanan kurumların hizmetleri, www.turkiye.gov.tr adresi üzerinden sunulabilmektedir.

DİJİTAL OKURYAZARLIK

İNTERNET TEKNOLOJİLERİ

Teşekkürler